

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств **Чернівецької області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2022 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Чернівецької області в III кварталі 2022 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Чернівецької області у III кварталі 2022 року свідчать, що на тлі війни респонденти очікують **зменшення обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств** у наступні 12 місяців. Прогнозується зростання цін. Девальваційні очікування залишаються високими.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **зменшення обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – «мінус» 40.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 27.3%) (графік 1). У цілому по Україні – «мінус» 37.9%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги:** 60.0% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 20.0% (у попередньому опитуванні – 63.6%), у цілому по Україні – 28.3%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають воєнні дії, курс гривні до іноземних валют та витрати на виробництво (графік 2);
- **девальвацію національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 80.0% респондентів області (у попередньому кварталі – 72.7%). У цілому по Україні – 88.8%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств вищими темпами:** баланс відповідей – 20.0% (найвищі очікування серед регіонів другий квартал поспіль) (у II кварталі 2022 року – 10.0%). У цілому по Україні очікується погіршення фінансово-економічного стану підприємств – «мінус» 15.1% (таблиця);
- **збільшення загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 20.0% (у II кварталі 2022 року – 0.0%) (таблиця). У цілому по Україні респонденти очікують зменшення загальних обсягів реалізації продукції: баланс відповідей – «мінус» 7.2%;
- **збільшення інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 45.5%). Водночас респонденти очікують уповільнення скорочення інвестиційних видатків на будівництво: баланс відповідей – «мінус» 20.0% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 36.4%). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 25.3% та «мінус» 29.3% відповідно;
- **скорочення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 10.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2%) (графік 4). У цілому по Україні – «мінус» 25.5%;
- **зростання цін як на товари/послуги, що купуються, так і на продукцію власного виробництва:** баланси відповідей – 100.0% і 60.0% відповідно (у II кварталі 2022 року – 81.8% і 60.0% відповідно) (графік 6). На подорожчання товарів/послуг власного виробництва, за оцінками респондентів, найбільше впливатимуть ціни на енергоносії, курс гривні до іноземних валют та ціни на сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника значно вищими темпами:** баланси відповідей – 88.9% та 60.0% відповідно (у II кварталі 2022 року – 36.4% та 27.3% відповідно) (графіки 4, 6).

Головними чинниками, що обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво, респонденти називають брак обігових коштів, воєнні дії та їх наслідки та значні коливання курсу гривні щодо інших валют (вплив чинника значно посилюється порівняно з попереднім опитуванням) (графік 5).

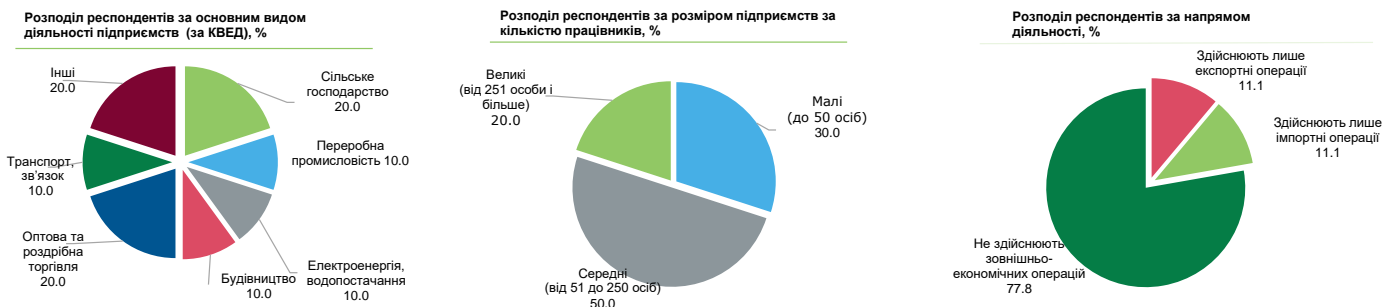
Підприємства області, які планують брати банківські кредити (55.6%), надають перевагу кредитам виключно в національній валюті (графік 8). Головними стримуючими чинниками залучення кредитних ресурсів респонденти називають наявність інших джерел фінансування, занадто високі ставки за кредитами та невпевненість у спроможності підприємства вчасно виконувати боргові зобов'язання (графік 9).

80.0% респондентів області зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках, у цілому по Україні – 94.1%.

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

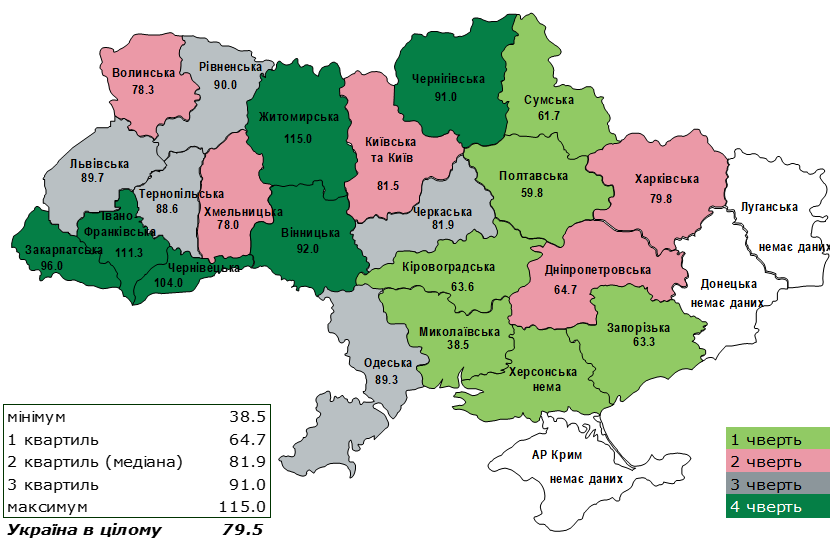
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств поліпшився та оцінюється як добрий:** баланс відповідей – 10.0% (у попередньому кварталі – «мінус» 9.1%). У цілому по Україні – «мінус» 21.8%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нормальний:** баланс відповідей – 0.0% (у II кварталі 2022 року – «мінус» 33.3%);
- **підприємства області спроможні задовольнити неочікуване зростання попиту за рахунок власних потужностей:** баланс відповідей – 20.0% (у попередньому кварталі – 10.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 01–26 серпня 2022 року;
- опитано всього 10 підприємств;
- вибірка підприємств за видами економічної діяльності нерепрезентативна.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

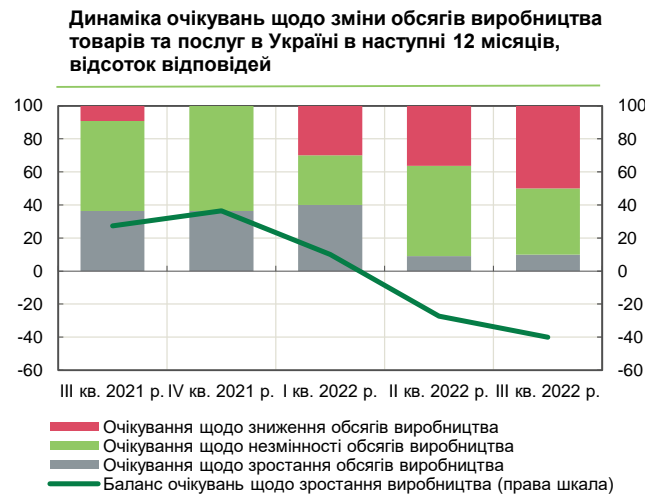
*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Чернівецької області щодо ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	III кв. 2021 р.	IV кв. 2021 р.	I кв. 2022 р.	II кв. 2022 р.	III кв. 2022 р.
фінансово-економічного стану	0.0	0.0	40.0	10.0	20.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	27.3	27.3	55.6	0.0	20.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	9.1	0.0	11.1	-36.4	-20.0
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	20.0	9.1	22.2	-45.5	10.0
кількості працівників	-20.0	0.0	22.2	-18.2	-10.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

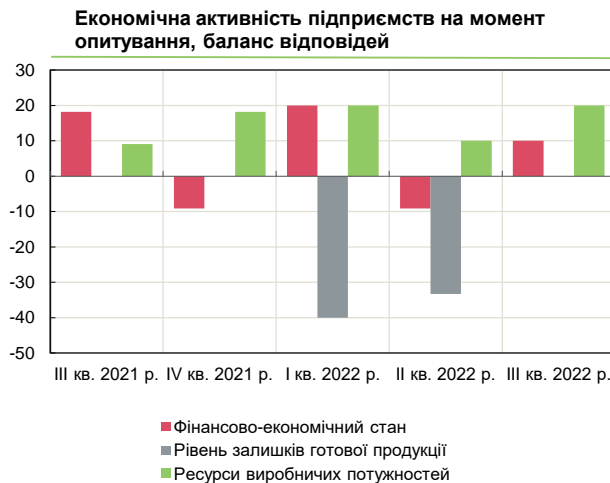
Графік 1

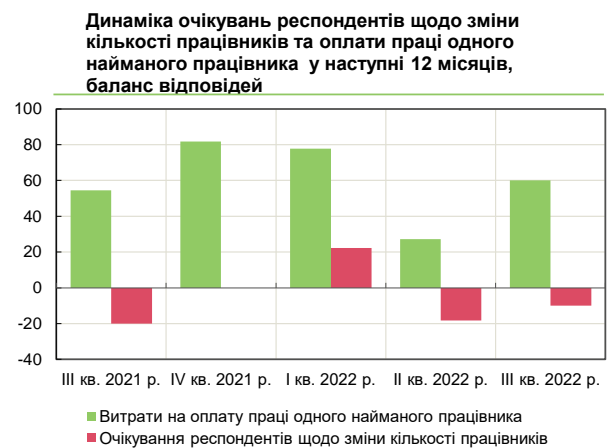
Графік 2

Графік 3

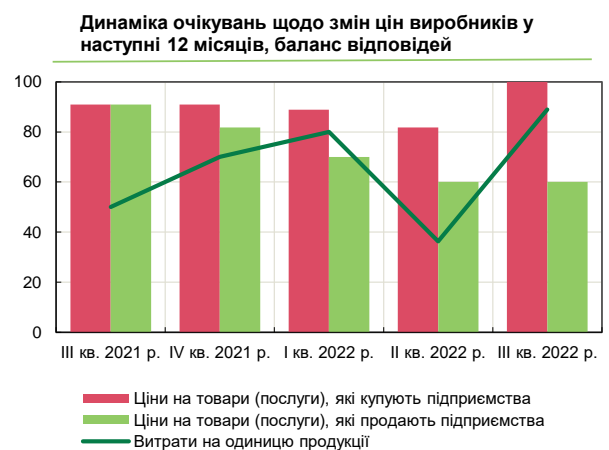
Графік 4

Графік 5

Графік 6

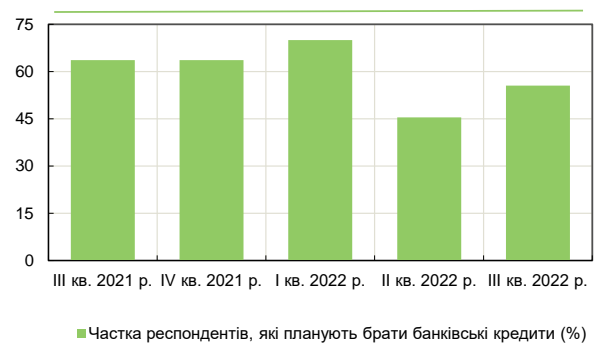
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

